

Unges fællesskaber i ungdomslivets overgange

- mellem uddannelser, familie og fritidsliv

→ Hvilke fællesskaber er vigtige for danske unge og hvordan forandres fællesskaberne gennem ungdomslivets overgange?

- Kvalitativt studie
 - 12 ‘normale’ unge mellem 15-30 fra Hillerød
 - Forskellig boligsituation, job og uddannelse
- Anden forskning på området

”Fortæl mig om de fællesskaber som fylder i dit liv”

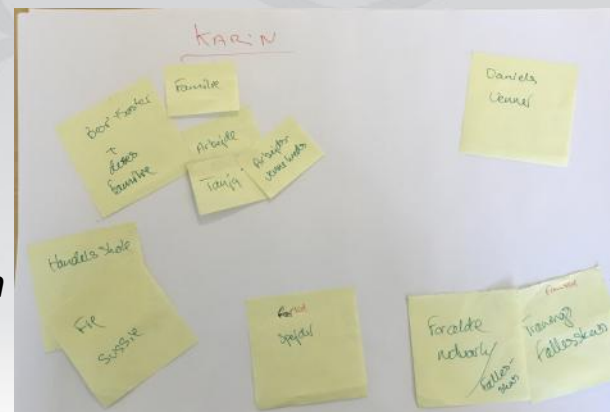
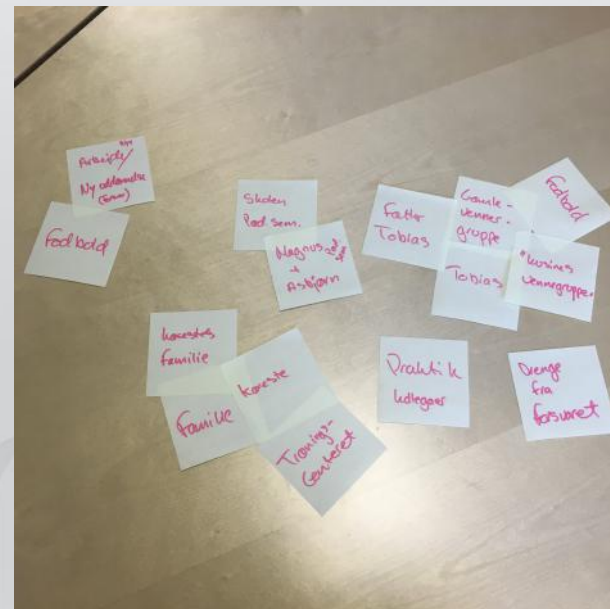
De unges fællesskabsforståelser

- Netværk
- Store grupper
- Små vennegrupper
- Helt nære venner

Fællesskaber – et følsomt emne:

Daniels (20): Jeg har det fint med at sidde, hvor jeg er, og skue over, hvad jeg er, og vide, hvad jeg har at gøre godt med. Det er ikke fordi den vennegruppe, den er synderlig stor, men den er tæt, og den er godt kreeret på en eller anden vis, så man har altid nogle at gå til med det ene eller det andet.

Maja (17): Det er lidt svært med fællesskaber, altså, hvis man ikke snakker særlig meget med de forskellige folk. Jeg ved godt, at jeg kan være lidt stille og lidt genert, og jeg ved ikke lige rigtig, hvad jeg sådan lige skal sige til dem og sådan, ikke? Så på den måde er der ikke så mange...

Ungdomsliv er transitionstid

Flytte hjemmefra

skift mellem uddannelsesinstitutioner

skift i geografisk tilknytning

skift mellem parforhold

→ Forandringer i fællesskaber, skaber øget prioritering og vedligeholdelsesarbejde

- Aftraditionalisering og individualisering
 - Væk fra traditionelle livsveje, roller og fællesskaber
 - Individualisering forstærker kontinuerlige til- og fravalg af alle fællesskaber
 - Mulighed for selvvalgte og interessebaserede fællesskaber
 - Fællesskaber bliver noget man individuelt skaber, er ansvarlig for og kan vurderes på baggrund af
 - Biografier forandre sig og unge følges ikke ad længere
- Særligt i transitionerne kan vi forstå fællesskabernes tilblivelser og konstituering
- Fokus på forskellige arenaer: Familie, Institutioner og Fritid

- Familien for den hjemmeboende

- en selvfølgelig base

”Daniel (20 år): Så har man ligesom baggrunden derhjemme med familien, ikke. Så det er lidt hele strukturen i det, hvor alt andet så er facade og... altså bygget uden op, ikke.... Men det er begrænset hvor meget vi egentlig ses”

- Familien for den udeboende

- en base som kræver gensidig vedligeholdelse

Mette (29): Ja, jamen både min mor og far er forbi flere gange om ugen. Altså i hvert fald henter børnene en gang om ugen og spise med og... ja så har vi lige været ude forbi min far i dag, lige og sige hej og så kørte de med ud og kiggede på en... en grund vi har kigget på i forbindelse med, hvis vi skulle købe hus og... jamen bare sådan, ja...

De unge i vores undersøgelse talte ikke om et brud med familien i overgangen hjemmeboende → udeboende.

Fortællinger gled over til at handle om gensidig prioritering og vedligeholdelse - nærmest som et nært venskab

- Fællesskabet på uddannelsen

- en selvfølge og hårdt arbejde

Peter (17): Så jeg føler ligesom, at jeg giver mig i alle de fællesskaber, jeg er i. Og jeg gør mit bedste for at gøre alle glade, jeg vil gerne have at alle har det godt, når de er sådan er omkring mig.. på en eller anden måde. Og det var lidt hårdt da vi startede i 1.g., hvor der var mange kliker og sådan..

- Fællesskaber efter uddannelse

- noget som skal vedligeholdes

*Sarah (30): Men... de her HF'ere, de har... vi har bare holdt sammen. Og så har vi faktisk for nogle – hvad snakker vi... 6 år siden eller sådan noget - hvor vi faktisk besluttede os for, at nu... vi ville gerne holde fast i hinanden, så nu lavede vi den her gruppe, hvor vi ligesom hver 3. måned, så var der 2 eller 3, der planlagde noget, som de andre så ikke vidste, hvad var. Og det kunne være alt muligt... Vi har været ude og sumobryde, vi har været ude og ro i sejlbåde og... altså alt muligt mærkeligt, for at mødes netop, selvom mange af os har fået børn og bor lidt længere væk nu, så var det en god mulighed for ligesom at mødes og sige, så, **den** dag er vi sammen. Vi ved godt, at vi måske ikke har tiden i hverdagen.*

- Der er også unge, for hvem det er meget svært at skulle genetablere fællesskaber i de mange overgange.

Silje (23): Ligesom du kan se, når jeg har været i praktik, så er det ude af mit liv, og så ved jeg, at når jeg starter i skole igen, så er det min klasse, der begynder at være... Og når jeg er færdig dér, så kommer de også til at være ude af mit liv. De bliver ikke en del af det på nogen som helst... Jeg er meget i nuet

- De unge som kun har få venner og svært ved at vedligeholde fællesskaber modsiger sig ikke forpligtelsen til at vedligeholde fællesskaber - fortælle sig selv frem som mennesker der ikke har brug for mange venner
- **frisættelse og interessebaserede fællesskaber ses ikke tydeligt**
- **Selvfølgeligheden forsvinder og forpligtet vedligeholdelse overtager**
- **Overgange betyder tab af fællesskaber for nogen akkumulerede fællesskaber for andre**

- For de yngste er aktiviteten ofte i fokus
 - Forening, fællesskab og aktivitet glider sammen

Christinna (17): Jo. Altså jeg meldte mig jo ind i sidste år efter folketingsvalget, fordi jeg synes, det var meget interessant, at jeg kunne få lov til at komme med.. med nogle ting, og der var nogle, der ville høre på det, som var enige...

I overgangene forlader mange unge deres fritidsfællesskaber

- For de som fastholder fritidsfællesskaber er organisationer/sagen mere i fokus
 - Foreningen og sagen fremstår som værdi og orientering

Andreas (23): Det er et valg, jeg har taget. Det er en svær balance. Men jeg har valgt at prioritere det og derigennem fundet ud af, at kirken det bare er mig. Det er som en familie man selv har valgt. Når jeg så kommer, så får jeg automatisk en familie. Men jeg vil så sige, at hvis jeg ikke boede i Hillerød og ikke havde det fællesskab og ikke havde kirken, så ville jeg finde et andet kirkefællesskab, Det er noget, jeg altid vil komme i. Det er noget, jeg altid vil prioritere.

- **Ingen stærk forpligtelse til at vedligeholde fritidsfællesskaber.**
- **Tilvalgte fritidsfællesskaber udgør et meget centralt holdepunkt**

Forfald- eller pluralitetstesen: Enten vil vi forme uendelige og konstant ekspanderende mængder af fællesskaber eller vi vil alle leve som erimitter (hvem sidder der alene bag skærmen?)

- De unge i studiet det normaliseret og forventet, at have multiple fællesskaber og at føle sig forpligtede til at vedligeholde dem
- Men i fortællingerne gemmer der sig også unge, som mister mange fællesskaber i ungdomslivets overgange, så for nogen betyder forandringerne i vores sociale organisering et tab af fællesskab.

Silje (23): Jeg tror også, at det er fordi, at det er så meget oppe i medierne. Det dér med, at der er så mange unge, der er ensomme, hvor jeg har været sådan lidt "Okay, er jeg det?" Altså det dér med, at man har haft den oppe at vende, fordi hvis man ikke er ensom, "så har du 100 venner" eller, du ved, det dér med, at "du har fem tætte venner du ses med." Og det har jeg ikke...

- På overfladen ser fællesskaber det ud som det altid har gjort
- Under overfladen foregår der et omfattende vedligeholdelses- og prioriteringsarbejde
- Skift i ungdomslivet øger prioriterings- og vedligeholdelsesarbejdet:
 - Familien: mest forpligtet – Fritidsliv: mindst forpligtet
- De selvvalgte fællesskabe kan være meget stærke og identitetsskabende
- Fortællinger om fællesskaber er positivt konnoteret – selv om de ikke er mulige for alle og kræver meget arbejde

Overgange, fællesskaber og tilhørsforhold

- De mange overgange og individualiserede biografier påvirker unges oplevelse af tilhørsforhold
- De unge taler om deres fællesskaber, som der hvor de oplever at høre til
- De taler om deres hverdagsfællesskaber – ikke direkte om de ‘store’ fællesskaber
- Men i fortællingerne indfletter der sig også fortællinger om at høre til i lokalområdet, at være religiøs, medlem af et politisk parti, eller at have to nationaliteter
- Materialet har ingen fortællinger om ‘udenforskab’ og eksklusion i de store fællesskaber – men mange fortællinger om at lykkes/ikke-lykkes med at finde tilhørsforhold i de micro-sociale fællesskaber